

RĪGAS STRADIŅA
UNIVERSITĀTE

ZINĀŠANAS IR SPĒKS

Mākslas terapija

Profesionāla maģistra studiju programma

- Ir budžeta vietas
- Vienīgā studiju programma Latvijā, kurā sagatavo četrus specializāciju mākslu terapeitus – vizuāli plastiskās mākslas, deju un kustību, mūzikas vai drāmas
- Studijas galvenokārt piektdienās un sestdienās

DEJU UN KUSTĪBU TERAPIJA

KAS IR DEJU UN KUSTĪBU TERAPIJA?

Deju un kustību terapija ir veselības aprūpes virziens, kurā izmanto mākslu – deju un kustību, lai uzlabotu cilvēka fizisko, emocionālo, kognitīvo (uztvere, atmiņa, domāšana) un sociālo veselību. Deju un kustību terapijas pamatnostādne – ķermenis un psihe ir savstarpēji mijiedarbīga sistēma – nozīmē, ka izmaiņas ķermenī un kustībās rada izmaiņas cilvēka emocionālajā stāvoklī. Atšķirībā no dejošanas un fizioterapijas, deju un kustību terapijas procesā būtiska nozīme ir radošai sadarbībai ar terapeitu un cilvēka pārdomām par šo procesu.

KUR VAR SASTAPT DEJU UN KUSTĪBU TERAPEITUS?

Rīgas Stradiņa universitātes diplomētie deju un kustību terapeiti sastopami:

- Veselības aprūpē – Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas novietnes *Gaiļezers* Psihiskās veselības aprūpes nodaļā, Nacionālajā rehabilitācijas centrā *Vaivari*, *Latvijas Autisma centrā*, Salaspils veselības centrā, rehabilitācijas centrā *Krimulda*, Siguldas veselības centrā *Malus*.
- Sociālajā aprūpē – Skrīveru sociālās aprūpes centrā, Centrā Valdardze, sociālās aprūpes centrā *Ciāna*.
- Izglītības vidē – Centra daļamatniecības pamatskolā.
- Privātpraksēs.

ABSOLVENTA STĀSTS

“Pēc humanitāro zinātņu grāda mākslās iegūšanas, uzsāku studijas laikā jaunā programmā *Mākslas terapija*. Man bija svarīgi ne tikai apgūt izvēlēto profesiju, bet arī saprast tās vietu starp citām veselības aprūpes profesijām. Studiju laikā tika uzsvērts, ka mākslas terapeits ir daļa no multi-profesionālas komandas. Šāds skatījums man ir palīdzējis veidot veiksmīgu sadarbību institūcijās, kurās es strādāju kā deju un kustību terapeite. Darbs komandā man palīdz attīstīt un atrast savu īpašo vietu un pieeju, strādājot ar dažādām klientu un pacientu grupām.”

Zanda Lauva

MĪTI UN PATIESĪBA

Mīts: lai varētu piedalīties deju un kustību terapijā, ir nepieciešama laba dejojprasmē, stipra veselība un daudz spēka. **Patiesība:** deju un kustību terapija ir piemērota jebkura vecuma cilvēkiem, kuriem var būt gan emocionālas un sociālas, gan fiziskas grūtības. Dejošanas prasme nav nepieciešama, jo deju un kustību terapijā tiek izmantota konkrētajam cilvēkam piemērota improvizēta kustība.

Mīts: deju un kustību terapeits paskatīsies, kā es kustos un uzreiz *visu par mani sapratīs un zinās*. **Patiesība:** lai gan deju un kustību terapeits izmanto dažādus izvērtēšanas instrumentus, t. sk. dejā un kustībā balstītos, iegūtā informācija vienmēr tiek aplūkota tikai kontekstā ar paša cilvēka teikto.

MŪZIKAS TERAPIJA

KAS IR MŪZIKAS TERAPIJA?

Mūzikas terapija ir mūzikas zinātnisks pielietojums terapeitiskiem mērķiem – mūzikas un tās izteiksmes līdzekļu (skaņas, ritma, melodijas, harmonijas, dinamikas u. c.) izmantošana mūzikas terapeita un cilvēka individuālajā vai grupas attiecību procesā, lai veicinātu viņa attīstību, atjaunotu fizisko, garīgo un sociālo veselību, kas savukārt sekmētu labāku dzīves kvalitāti. Mūzikas terapijā nozīmīgs ir ne vien mūzikas radīšanas process un rezultāts, bet arī izjūtas, pārdomas pēc radošā procesa, kā arī attiecības un saruna (ja tāda ir iespējama) ar terapeitu.

KUR VAR SASTAPT MŪZIKAS TERAPEITUS?

Rīgas Stradiņa universitātes diplomētie mūzikas terapeiti sastopami:

- Veselības aprūpē – Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas novietnes *Gaiļezers* Psihiskās veselības aprūpes nodaļā, Nacionālajā rehabilitācijas centrā *Vaivari*, *Latvijas Autisma centrā*, Rīgas Psihiatrijas un narkoloģijas centra filiālēs *Veldre* un *Pārdaugava*.
- Sociālajā aprūpē – sociālās aprūpes centrā *Ciāna*, Valmieras *SOS Bērnu ciematā*.
- Izglītības vidē – Upesleju internātpamatskolā-rehabilitācijas centrā, Rīgas Sanatorijas internātpamatskolā.
- Privātpraksēs.

ABSOLVENTA STĀSTS

“Mākslas terapiju, manuprāt, varētu salīdzināt ar pili, kurā ir gan mūzikas, drāmas, vizuāli plastiskās mākslas un deju zāles, gan arī zinātniskās bibliotēkas, medicīnas, psihoterapijas, pētniecības istabas un vēl daudz kā cita. Tomēr pati galvenā zāle ir satikšanās telpa. Tajā mēs sastopam cilvēku viņa vajadzībās. Studijas programmas *Mākslas terapija* mūzikas terapijas specializācija ir sniegusi lielisku starta zināšanu kopumu, nodrošinājusi prakses iespējas un mērķtiecīgu profesionālu ievirzi ilgtspējīgai un uz attīstību orientētai darbībai mūzikas terapeites profesijā.”

Ineta Heinsberga

MĪTI UN PATIESĪBA

Mīts: mūzikas terapija ir klasiskās mūzikas klausīšanās relaksācijas nolūkam. **Patiesība:** mūzikas klausīšanās ir tikai viena no mūzikas terapijā izmantotajām metodēm. Mūzikas terapijas laikā lieto arī aktīvās metodes, kuru laikā cilvēks dzied un spēlē patstāvīgi vai kopā ar terapeitu.

Mīts: mūzikas terapija ir piemērota tikai muzikāliem cilvēkiem vai tādiem cilvēkiem, kuri prot spēlēt kādu mūzikas instrumentu. **Patiesība:** mūzikas terapijā tiek izmantoti labskanīgi, taču vienkārši spēlējami instrumenti, kas neprasa īpašu sagatavotību, jo priekšplānā ir nevis tas, cik skaisti vai muzikāli pareizi skan terapijas gaitā radītais skaņdarbs, bet gan tā ierosinātās izjūtas un pārdomas.

VIZUĀLI PLASTISKĀS MĀKSLAS TERAPIJA

KAS IR VIZUĀLI PLASTISKĀS MĀKSLAS TERAPIJA?

Vizuāli plastiskās mākslas terapijā izmanto mākslu un radošo procesu, lai uzlabotu un veicinātu cilvēka garīgo, emocionālo un fizisko labklājību. Mākslas terapijā cilvēks tiek aicināts savas domas, jūtas un vajadzības uzzīmēt, izveidot no māla vai plastilīna, salikt kā kolāžu vai atrast citu piemērotu mākslinieciskās izteiksmes veidu. Mākslas terapijā svarīgs ir gan radošais process un tā rezultāts, gan pārdomas un saruna ar mākslas terapeitu pēc radošā procesa, ņemot vērā katra vēlmes un iespējas.

KUR VAR SASTAPT VIZUĀLI PLASTISKĀS MĀKSLAS TERAPEITUS?

Rīgas Stradiņa universitātes diplomētie vizuāli plastiskās mākslas terapeiti strādā daudzveidīgās vidēs:

- Veselības aprūpē – Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas novietnes *Galēzers* Psihiskās veselības aprūpes nodaļā, Nacionālajā rehabilitācijas centrā *Vaivari*, Nacionālajā rehabilitācijas centrā *Līgatne*, Rīgas Psihiatrijas un narkoloģijas centra filiālēs *Veldre* un *Pārdaugava*, Daugavpils Psihoneiroloģiskajā slimnīcā, križu centrā *Paspārne*.
- Sociālajā aprūpē – sociālās aprūpes centrā *Ciāna*, Centrā *Valdardze*, sociālās aprūpes centra *Rīga* filiālē *Jugla*, biedrības *Svētā Jāņa palīdzība* dienas aprūpes centrā *Saulesvece*.
- Izglītības vidē – Rīgas 5. speciālajā internātpamatskolā, Jumpravas speciālās internātpamatskolas centrā *Mārīte ABC*, Jelgavas bērnu un jauniešu centrā *Junda*.
- Privātpraksēs.

ABSOLVENTA STĀSTS

“Studējot programmā *Mākslas terapija*, es zināju, ko vēlos, man bija skaidrs mērķis – vēlos kļūt par vizuāli plastiskās mākslas terapeitu un vēlos iemācīties, kā strādāt. [...] Man patīk grūtības un izaicinājumi, patīk domāt, meklēt atbildes, saprast. Patīk strādāt ar sarežģītiem gadījumiem. Kad es vēl kā studente pirmo reizi iegāju paliatīvās aprūpes nodaļā pie bērniem, man fiziski saņņaudzās sirds. Bet tikai pirmajā brīdī, jo vēlāk, redzot, cik mākslas terapijas process viņiem ir nozīmīgs, bija prieks un gandarījums.”

Iveta Jermolajeva

MĪTI UN PATIESĪBA

Mīts: lai relaksētos, mākslas terapijā aplūko dažādu autoru gleznas. **Patiesība:** mākslas izmantošana mākslas terapijā atšķiras no mākslas izmantošanas pedagogijā, mākslas zinātnē un tamlīdzīgi. Nenoliedzami, mākslas terapijā var izmantot jau gatavus mākslas darbus, taču visbiežāk to dara, lai stimulētu radošo procesu un cilvēka pārdomas, izjūtas un asociācijas.

Mīts: mākslas terapijā varēs iemācīties zīmēt un gleznot. **Patiesība:** mākslas terapijā var iepazīties ar dažādām mākslas tehnikām, taču mākslas terapeits tās nemāca, kā arī nevērtē radītos mākslas darbus. Pierastie “skaistuma standarti” un “pareiza rīkošanās” ar mākslas materiāliem nav būtiskākais – galvenais ir radošais un terapeitiskais process un iegūtā pieredze.

DRĀMAS TERAPIJA

KAS IR DRĀMAS TERAPIJA?

Drāmas terapija ir viens no četriem mākslu terapijas veidiem. Tās pielietojums ir daudzpusīgs un tā var palīdzēt ikvienam uzlabot emocionālo, kognitīvo, fizisko un sociālo veselību. Atšķirībā no teātra, drāmas terapijā mērķtiecīgi izmanto drāmas un teātra elementus – lomu spēles, stāstus, pasakas, metaforas, sapņus, maskas, grimu, priekšmetus, lelles, fotogrāfijas, video, lai sasniegtu terapeitiskus mērķus – simptomu mazināšanos, psihisko un fizisko integritāti un personības izaugsmi.

KUR VAR SASTAPT DRĀMAS TERAPEITUS?

Rīgas Stradiņa universitātes diplomētie drāmas terapeiti sastopami:

- Veselības aprūpē – Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas novietnes *Galēzers* Psihiskās veselības aprūpes nodaļā, slimnīcas *Ģintermuiža* ambulatorās aprūpes nodaļā, Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas fizikālās un rehabilitācijas medicīnas klīnikas stacionāra *Biķernieki* rehabilitācijas nodaļā.
- Sociālajā aprūpē – sociālās aprūpes un rehabilitācijas centrā *Dzīvesprieks*.
- Izglītības vidē – Rīgas 1. speciālajā internātpamatskolā, Auces vidusskolā, Dobeles Jaunatnes iniciatīvu un veselības centrā.
- Privātpraksēs Latvijā, Lietuvā un Vācijā.

ABSOLVENTA STĀSTS

“Studijas programmas *Mākslas terapija* drāmas terapijas specializācija bija tieši tas, ko vēlējos. Tā bija mana sirds izvēle. Studijas nebija vieglas, tomēr apziņa, ka studē savu sapni atsvērs visu. Lai gan jau pirms studijām man bija visai labs priekšstats par to, kas ir drāmas terapija, studiju laikā nāca klāt teorētiski pamatota, zinātniska izpratne un paplašinājās skatījums par drāmas terapijas pielietojamību veselības aprūpē.”

Evija Vilka

MĪTI UN PATIESĪBA

Mīts: terapijas nosaukumā ietvertais termins *drāma* rada bažas par to, ka notiks kas dramatisks. Nereti dzirdēta atruna – *Man jau tā pietiek drāmas savā dzīvē!* **Patiesība:** termins *drāma* tulkojumā no grieķu valodas nozīmē *darbību*, un, lai gan drāmas terapijas procesā mēdz uzjundīt spēcīgas jūtas, drāma šeit primāri nozīmē mērķtiecīgu darbību, izmantojot teātra elementus – lomu spēles, stāstus u. c.

Mīts: lai piedalītos drāmas terapijā, ir jāprot spēlēt teātris. **Patiesība:** drāmas terapija nav teātra spēlēšana, lai tajā piedalītos, nav nepieciešamas teātra spēlēšanas iemaņas.

MĀKSLAS TERAPIJA

ĪSUMĀ

Akreditēta profesionālā maģistrantūras studiju programma
Pilna laika klātiešana
(studijas notiek pamatā piektdienās un sestdienās)

Studiju ilgums un apjoms: 2.5 gadi, 100 kredītpunkti

Ir valsts budžeta finansētas studiju vietas un maksas studiju vietas

Studiju maksa: 1843 EUR gadā

Iegūstamais grāds:
profesionālā maģistra grāds veselības aprūpē

Iegūstamā kvalifikācija: mākslas terapeits ar specializāciju vizuāli plastiskās mākslas, deju un kustību, mūzikas vai drāmas terapijā

PROGRAMMAS SATURS

- Mākslas terapijas specializācijā: mākslas radīšana, vēsture un teorijas, izvērtēšana, mākslas terapijas process darbā ar dažādām klientu/pacientu grupām.
- Medicīnas un veselības zinātņu kursi: psihies bioloģiskie pamati, patoloģija, psihiatrija un psihodinamiskā psihiatrija, psihosomatiskā medicīna, medicīniskā rehabilitācija, pirmā un neatliekamā medicīniskā palīdzība.
- Psiholoģijas un konsultēšanas studiju kursi: personības, attīstības un klīniskā psiholoģija, psihoterapijas pamati, konsultēšana individuāli un grupā, sistēmiskā (ģimenes) pieeja.
- Pētnieciskais darbs: informācijpratība, pētījuma metodoloģija, maģistra darbs.
- Prakse: 2. studiju gadā veselības un sociālās aprūpes, kā arī izglītības iestādēs ārpus augstskolas.

PĒC ABSOLVĒŠANAS

Mākslas terapeits strādā veselības, sociālās aprūpes vai izglītības jomā, kā arī privātpraksē ar klientiem vai pacientiem, kuriem ir somatiski, psihiski traucējumi vai psiholoģiskas grūtības. Mākslas terapeits var strādāt arī ar cilvēkiem, kuri vēlas radoši sekmēt savu personības izaugsmi, veicināt grupu saliedētību organizācijās u. tml.

UZŅEMŠANAS PRASĪBAS

⚠ Iepriekš iegūtā izglītība: augstākā – bakalaura grāds vai kvalifikācijas diploms valsts akreditētā studiju programmā sociālajās un cilvēkrīcības zinātnēs, vai veselības aprūpē un sociālajā labklājībā, vai pedagoģiskajā izglītībā un izglītības zinātnēs, vai mākslā.

• Papildu prasības:

- Eseja un pārrunas par motivāciju studijām, līdzšinējo pieredzi mākslas terapijā izvēlētajā specializācijā, nākotnes redzējumu profesijā un pētniecības idejām maģistra darbam.
- Profesionālo iemaņu pārbaudījums izvēlētajā specializācijā:
 - vizuāli plastiskās mākslas terapijas specializācijas pretendentiem – savu mākslas darbu portfolio demonstrācija un jāveic zīmējums par doto tēmu klātienē,
 - deju un kustību terapijas specializācijas pretendentiem – kustību improvizācija,
 - mūzikas terapijas specializācijas pretendentiem – klavieru un vokālā improvizācija,
 - drāmas terapijas specializācijas pretendentiem – teātra improvizācija.

UZZINI VAIRĀK

Rīgas Stradiņa universitāte
Rehabilitācijas fakultāte

Maģistra studiju programma
Mākslas terapija

Rīgā, Anniņmuižas bulvārī 26a, 318. kab.

Tālrunis: +371 29225766

E-pasts: jana.duhovska@rsu.lv

www.rsu.lv

Izvēloties studēt mākslu terapiju, jums būs iespēja apgūt Latvijā salīdzinoši jaunu veselības aprūpes profesiju – mākslas terapeits (ar specializāciju deju un kustību terapijā, drāmas terapijā, mūzikas terapijā vai vizuāli plastiskās mākslas terapijā) – un pēc studijām strādāt medicīniskās un sociālās rehabilitācijas, izglītības vai psihiatrijas jomā, vai privātpraksē. Pielietota individuāli vai grupā, mākslu terapija var mazināt daudzveidīgus simptomus un uzlabot klientu vai pacientu emocionālo, sociālo, fizisko un kognitīvo funkcionēšanu. Studiju programmu ir augstu novērtējuši gan eksperti, gan citu valstu profesionāļi, gan studējošie un darba devēji.

Mg. sc. sal., Mg. art. Jana Duhovska

Maģistra studiju programmas "Mākslas terapija" vadītāja